

Sygn. akt I UK 458/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania K. Ś. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą R. (obecnie R.)
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
z udziałem zainteresowanej K. K.
o wydanie zaświadczenia A1,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej K.Ś. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą R. obecnie R.) od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 24 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 1490/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik odwołującej wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 czerwca 2014 r., zaskarżając go w całości.

Zarzucono naruszenie prawa materialnego, tj.: 1/ art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie systemów koordynacji zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.UE L 166 z 30.04.2004 r., s. 1, ze zm.) polegające na błędnej wykładni ww. przepisu w zakresie sformułowania „[...] osoba ta nie jest wysłana, by zastąpić inną delegowaną osobę” i przyjęcie rozumienia tego sformułowania odpowiadającego pojęciu zmieniać, wymieniać, a nie zastępować, tj. zapewniać

inną osobę o takich samych właściwościach, umożliwiających zajęcie miejsca zastępowanej osoby; 2/ art. 65 § 2 k.c. poprzez niezastosowanie tego przepisu do interpretacji postanowień § 1 ust. 2 i 3 umowy o opiekę zawartej przez odwołującą z E.W.

Zarzucono ponadto naruszenie przepisów postępowania, tj.: 1/ art. 3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 258 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady kontradyktoryjności i dopuszczenie z urzędu na etapie postępowania apelacyjnego dowodu z zeznań świadka; 2/ art. 5 k.p.c. w zw. z art. 3 k.p.c., art. 232 zd. 1 k.p.c., art. 6 k.c. i art. 86 k.p.c. poprzez zaniechanie pouczenia odwołującej; 3/ art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 65 § 2 k.c., art. 212 zd. 2 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 248 § 1 k.p.c., art. 258 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. i art. 1143 § 1 zd. 2 k.p.c. poprzez zaniechanie dopuszczenia z urzędu dowodów z przesłuchania wymienionych w skardze świadków oraz opinii biegłego, a także poprzez zaniechanie zobowiązania E. W. lub osoby, która w jego imieniu zawarła umowę o opiekę z odwołującą do złożenia dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz przebiegu procesu leczenia i rehabilitacji od 20.12.2011 r. do 28.02.2013 r. oraz niezwrócenie się do Ministra Sprawiedliwości o udzielenie tekstu aktu prawnego regulującego kwestię rodzaju i wysokości składek na ubezpieczenie społeczne obowiązujących w Niemczech; 4/ art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 212 zd. 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów; 4/ art. 378 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic i zakresu apelacji przez uwzględnienie z urzędu zarzutu prawa procesowego polegającego na dokonaniu przez Sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie istotnego zagadnienie prawne, a mianowicie „istotne zagadnienie prawne w zakresie problematyki koordynacji systemów zabezpieczenia stanowi kwestia właściwej wykładni pojęcia zastępowania kogoś, w szczególności kwestia czy w sytuacji gdy stanowiska pracy, kwalifikacje, predyspozycje oraz zakres obowiązków poprzednio delegowanego pracownika i kolejnego pracownika delegowanego do pracy do tego samego klienta różnią się nieznacznie mamy do czynienia z zastępowaniem kogoś, czy też z zastępowaniem jednego pracownika przez drugiego mamy do czynienia tylko wtedy gdy istnieje 100% zgodności

zajmowanych przez nich stanowisk, zakresów ich obowiązków, kwalifikacji oraz predyspozycji, a także czy z zastępowaniem jednego pracownika przez drugiego mamy do czynienia w sytuacjach, w których z przyczyn nie przewidzianych wcześniej, niezależnych od delegowanego pracownika i delegującego go pracodawcy pierwotnie delegowany pracownik nie może kontynuować pracy w określonym wcześniej okresie czy uznanie takiej sytuacji za zastępstwo nie stanowi sytuacji uzależnienia sytuacji faktycznej i prawnej pracownika i pracodawcy od przypadku”.

Skarżąca wskazała, ponadto, że za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, tj. wykładni zwrotu „zastąpić” zawartego w art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004. Skarżąca argumentowała, że brak jest jednoznacznego stanowiska czy ww. przepis dotyczy każdego przypadku zmiany pracownika w trakcie tego samego kontraktu, niezależnie od rodzaju pracy i charakteru pracodawcy (agencja pracy tymczasowej czy pracodawca zatrudniający pracowników na stałe), czy do przyjęcia pojęcia *zastąpić* wymagane jest posiadanie przez zastępcę dokładnie takich samych kwalifikacji i predyspozycji oraz wykonywanie identycznego zakresu pracy co przez osobę zastępowaną.

Nadto, skarga ma być oczywiście uzasadniona. Skarżąca argumentowała, że - jak ma wynikać z akt sprawy oraz uzasadnienia zaskarżonego wyroku - zakresy czynności wykonywanych w ramach opieki nad E. W. przez R. R. i K. K. nie były identyczne, podobnie jak ich kwalifikacje i predyspozycje do wykonywania pracy opiekuńczej. Zdaniem skarżącej, w takiej sytuacji nie można uznać, że miało miejsce zastąpienie R. R. przez K. K., lecz raczej, że doszło do zmiany osoby sprawującej opiekę nad E. W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania został oparty jednocześnie na przesłankach występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), potrzebie wykładni przepisów

prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Wskazane przez skarżącą przesłanki wzajemnie się wykluczają. Nie można twierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona (co ma miejsce wówczas, gdy stwierdzone naruszenia prawa są widoczne *prima facie*, bez pogłębionej analizy prawnej) oraz, iż jednocześnie w sprawie występują istotne zagadnienie prawne lub potrzeba wykładni przepisów prawne budzących poważne wątpliwości, które wymagają zaangażowania Sądu Najwyższego w dokonanie pogłębionej interpretacji przepisów (por. postanowienie SN z 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171).

W sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że zagadnienie prawne, które uzasadnia przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, 2) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą tak, aby udzielenie odpowiedzi na postawione pytanie ułatwiło sądowi odwoławczemu podjęcie decyzji jurysdykcyjnej co do istoty sprawy, 3) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście poważne wątpliwości, ze względu na użycie przez ustawodawcę przymiotnika kwalifikującego „istotne” (ww. postanowienie SN z 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, a także postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnił tych wymogów. W szczególności sformułowany przez skarżącą problem prawny pomija wyjaśniony w sprawie stan faktyczny. Sąd Apelacyjny ustalił, że: praca świadczona przez R. R., a następnie K.K. była wykonywana w ramach tego samego kontraktu, który nie uległ modyfikacjom; zakresy obowiązków tych pracowników nieznacznie się różniły; ponadto, zmiana osoby opiekuna była spowodowana koniecznością powrotu do kraju R. R. ze względu na zbyt duże obciążenie psychiczne i rozłąkę z rodziną oraz nie przyczyniła się do tej zmiany zmiana oczekiwań klienta odwołującej ani pogorszenie jego stanu zdrowia.

Niezależnie od powyższego, problemy sformułowane w skardze sprowadzają się do zwykłej wykładni przepisów prawa i ich zastosowania w

ustalonych okolicznościach faktycznych danej sprawy, wobec czego nie mogą stanowić przesłanki uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienie SN z 16 marca 2009 r., III UK 90/08, LEX nr 707909). Postawione w skardze pytania w istocie zmierzają do ustalenia precyzyjnych i wiążących kryteriów uznania kiedy mamy do czynienia z *zastępowaniem kogoś* w kontekście zastosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004, a kiedy z *zamianą, wymianą* nie będącą *zastąpieniem*, w sytuacji gdy rozróżnienie takie, a co za tym idzie kryteria takiego rozróżnienia nie zostały przyjęte przez prawodawcę.

Skarżąca nie wykazała również, że art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 w zakresie zwrotu „zastąpić” budzi poważne wątpliwości. Nie przesądza tego fakt rozbieżnej interpretacji i zastosowania tego przepisu przez sąd pierwszej oraz drugiej instancji w związku z orzekaniem w tej sprawie. W kontekście oczekiwań skarżącej sformułowanych w skardze należy jednocześnie zaznaczyć, że potrzeba wykładni przepisów prawnych jako przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być rozumiana jako dążenie do zastąpienia klauzul generalnych przez opis sytuacji wyczerpujących te klauzule (por. postanowienie SN z 19 maja 2011 r., I CSK 700/10, LEX nr 1294148).

Skarżąca nie wykazała również, że skarga jest oczywiście uzasadniona. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Co oznacza, że skarżąca powinna wskazać, w czym - w jej ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienie SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572 oraz powołane tam orzecznictwo). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia tych warunków. Twierdzenie skarżącej o oczywistej zasadności skargi w istocie sprowadza się do kwestionowania oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd Apelacyjny.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego przywołane wyżej okoliczności świadczyły o złamaniu zakazu zastępowania pracowników delegowanych, skarżąca natomiast z oceną tą nie zgadza się.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.